

Hírlevél

BEKÖSZÖNŐ

KÉRDÉSEK ÉS VÁLASZOK

TUDÁSTÁR

Jó gyakorlat Dániából
Szakirodalmi ajánló

EGYÜTT LÉPÜNK ELŐBBRE

A Dobbantó program iskolái

SZAKMAI SEGÍTSÉG A MEGÚJULÁSBAN

Bemutatkoznak a munkacsoportok

A DOBBANTÓ PROGRAM IDŐTERVE

I. évfolyam, I. szám
Kiadja a Fogyatékos Személyek
Esélyegyenlőségéért Közalapítvány
Dobbantó programja

Felelős kiadó: Tóth Egon, a Kuratórium elnöke

Felelős szerkesztő: Bognár Mária

Grafikai terv: Rubik Anna

Nyomda: Budai Hi. Top Kft.

Kedves kollégák!

Először is mindenkinek nagyon boldog új évet kívánunk! Reméljük, a szakmai sikerélményekhez a 2009-es esztendőben a Dobbantó program lehetőségei is hozzájárulnak majd. Az ünnepélyes szerződéskötéssel újtárra indult a projekt: a résztvevők a 2008. november 24-én rendezett programindító konferencián személyesen is találkoztak egymással. A munka azonban még csak most kezdődik – ehhez előre is nagyon sok sikert kívánunk minden résztvevőnek. Reméljük, a megvalósítás sok élményt tartogat majd tanároknak, intézményvezetőknek és diákoknak egyaránt!

A konferenciáról szóló visszajelzések azt mutatták, a kisebb technikai problémák ellenére is izgalmasnak és értékesnek találtátok a programokat. Nagy örömeinkre szolgál, hogy Ti is fontosnak tartjátok a Dobbantó programban azt, hogy tanulóközpontú személettel igyekszik változtatni a hagyományos pedagógiai gyakorlaton, és a munkaadókkal, a helyi környezettel kiépített szoros kapcsolatokra alapoz. Pozitív reakcióitok arról is meggyőztek bennünket, jó úton járunk, amikor az egyéni szabadság szem előtt tartásával együttműködő, rugalmas, újszerű módszereket alkalmazunk, és az iskola köré épített támogató hálózattal igyekszünk segíteni a munkátokat. Hozzátok hasonlóan mi is új esélyként tekintünk a Dobbantó programra, ami az előrelépés, a helyi környezettel és

BEKÖSZÖNŐ

- 2 más iskolákkal, akár külföldi intézményekkel, nemzetközi hálózatokkal kiépülő kapcsolatok lehetőségét kínálja az iskolák számára, a diákoknak pedig sok-sok kudarc után iskolai, tanulási sikereket hoz.

A kapcsolatépítést, egymás jobb megismerését szeretnénk volna elősegíteni azzal is, hogy a konferencián lehetőséget biztosítottunk az educoach, a mentor szakemberek személyes megismerésére. Ez a program pont aratta a legnagyobb sikert. Noha néhányan több gyakorlati jellegű foglalkozást, programot igényeltek, megígérhetjük, hogy a jövőben minden iskolában sok lehetőség nyílik majd a csoportmunkára, a tapasztalatok átadására és a konkrét kérdések megválaszolására. Legközelebb ez év végén szervezünk konferenciát, ahol értékeljük az év eseményeit, és újra mindenkivel találkozhatunk. E rendezvényen tapasztalataitok fényében minden valószínűség szerint kevésbé az elméleté, inkább a gyakorlaté lesz a főszerep.

A folyamatos kapcsolattartáshoz elengedhetetlen, hogy addig is mindent tudjatok egymásról és a programról. Ebben kíván segíteni ez a hírlevél, melyet a tervek szerint rendszeresen megjelentetünk. A kiadvány a minden intézmény és résztvevő számára egyaránt hasznos információkat tartalmazza majd, és fontos szerepet tölt be abban is, hogy a szélesebb szakmai közvéleményt tájékoztassa

a Dobbantó program tevékenységéről. Ezért juttatjuk el a szakpolitika, a társprogramok és szakmai szervezetek képviselőihez is. A hírlevél első száma egymás megismerésére fókuszál: bemutatkozik benne minden iskola, és megismerhető belőle a szakmai támogatást nyújtó munkacsoportok tevékenysége is. Megválaszoljuk a legfontosabb kérdéseket, szakirodalmi ajánlót közzéteszünk, és időtervet adunk az elkövetkező időszakra. Szeretnénk, ha a Dobbantó hírlevelét együtt szerkeszthetnénk, ezért szívesen veszünk minden észrevételt, közlendő írást a dobbanto@fszk.hu e-mail címen.

Jó munkát, sok sikert kívánunk!
[A Dobbantó program csapata](#)

Az alábbiakban azokat a kérdéseket válaszoljuk meg, melyeket a részt vevő pedagógusok a legnagyobb számban feltettek a Dobbantó programindító konferenciáján. Továbbra is várjuk az észrevételeket, tisztázandó felvetéseket a dobbanto@fszk.hu e-mail címen.

Mire költhetik az iskolák a Dobbantó program keretében kapott támogatást, és mire nem fordítható ez az összeg?

A vissza nem térítendő támogatás felhasználható eszközbeszerzésre; az infrastruktúra fejlesztésére; kommunikációs költségre; útiköltségre; a program megvalósításához közvetlenül kötődő, kis értékű beszerzésekre, irodaszerekre. Emellett elszámolható a programban részt vevő iskolai munkatársak programfejlesztéssel összefüggő, közvéltető, szakmailag dokumentált, mások által is hasznosítható munkájának díjazására is. A támogatás nem használható fel azonban a közvetlen tanórai és közvetlenül a tanulókra irányuló tevékenység díjazására. A részletes elszámolás feltételeiről és mikéntjéről az intézményi helyzetértékelés alapján készülő fejlesztési terv, illetve támogatási szerződés fog rendelkezni.

KÉRDÉSEK ÉS VÁLASZOK

Milyen juttatások adhatók a tanároknak? Lehet-e a támogatási összegből tanulói ösztöndíjat fizetni? Fordítható-e pedagógusbérezésre vagy szociális munkás foglalkoztatására? Milyen juttatásokban részesülhetnek a tanulók?

Abban az esetben, ha a programban részt vevő pedagógus a programfejlesztéssel összefüggően, közzétehetően, szakmailag dokumentált módon mások által is hasznosítható munkát végez, pluszdíjazásban részesülhet. Lényeges, hogy ez a tevékenység szerepeljen az intézmény által készített fejlesztési tervben, illetve annak költségvetési részében, és az elvégzése dokumentált legyen. A tanulók a programban nem részesülhetnek semmilyen pénzbeli támogatásban, juttatásban.

Kik legyenek a „dobbantós” pedagógusok?

A team összeállítását valószínűleg nagymértékben befolyásolják az adott intézmény adottságai, lehetőségei. Általános „kiválasztási” szempontként javasoljuk az alábbiak figyelembevételét:

- elköteleződés a Dobbantó program, annak szemlélete iránt;
- rendelkezés a heterogén, hátrányos helyzetű tanuló-csoporttal foglalkozáshoz szükséges kompetenciákkal. Azaz a pedagógus:
 - legyen képes a tanulók nevelhetőségét, oktathatóságát, képezhetőségét érintő, jellegzetes különbségek felismerésére;
 - ehhez igazodva kompetens legyen a tanítási-tanulási, nevelési, képzési, fejlesztési stratégiák kijelölésében;
 - tudjon azok megvalósításában a szükségletekhez illeszkedő módszerek, egyéni bánásmód alkalmazására;
 - legyen képes a szokásosnál nagyobb mértékű differenciálásra, kiegészítő fejlesztő, terápiás célú pedagógiai eljárások alkalmazására;
 - alkalmas legyen a team-munkára, együttműködés keretében vegye igénybe a többi pedagógus és további szakemberek tevékenységét (szociális munkás, pszichológus, mentálhigiénés vagy gyermekvédelmi szakember munkáját); iránymutatásaikat, javaslataikat építse be a pedagógiai folyamatokba;
 - legyen képes arra, hogy a projektekben tervezett, végzettségéhez, szakterületéhez közvetlenül nem kötődő tartalmakat is felhasználja a tanulók tevékenységének irányítása során.

Finanszírozható-e egyéb személyi igény?

A Dobbantó program nem tesz lehetővé semmilyen projektforrásból finanszírozott, tanulókkal kapcsolatos foglalkoztatást. A program megvalósításában 2-3 fős pedagógus-team vesz részt, melynek tagjai minden órát, foglalkozást megtartanak. Bekapcsolódhatnak az intézmény egyéb feladatot ellátó munkatársai is – saját munkaköri feladataik ellátásán belül: gyermekvédelmi felelősök, szociális, mentálhigiénés végzettségű munkatársak a „tanórán kívüli tevékenységekben”.

Kapnak-e a részt vevő intézmények valamiféle mintát a szervezeti modellre vonatkozóan?

Szervezeti modellre vonatkozó konkrét mintát nem ad a program, a „dobbantós” osztály szervezésével kapcsolatos alapvető elvárások, javaslatok azonban megfogalmazhatók.

- Az osztályterem elhelyezkedés szempontjából ne különüljön el a többi osztálytól.
- Az osztály tanulói teljes mértékben legyenek részesei az iskola egész diákéletének.
- Az osztályban ne vezesse a foglalkozásokat túl sok tanár (3-4 pedagógusnál több).

- Egy projektben több pedagógus működjön együtt.
- Az osztályban dolgozó tanárok kötelező óráik többségét tartsák ebben az osztályban.
- Az itt tanító pedagógusokat az iskola vezetése ne terhelje egyéb, tanórán kívüli feladattal.

Mehet-e a diák a 10. szakképzős évfolyamra? Milyen továbblépési lehetőségei vannak?

A tanuló továbblépési lehetőségei az alábbiak:

- szakiskolai (speciális és „többségi”) 9. évfolyam;
- szakiskolai (speciális és „többségi”) 10. évfolyam;
- szakképző évfolyam (speciális és többségi) (a kompetenciavizsga vagy a szakképesítés szakmai és vizsgakövetelményei által meghatározott belépési feltételeknek megfelelő szakmá[k]ban);
- felnőttképzés (a már nem tankötelesek számára);
- munkaerőpiac (a már nem tankötelesek számára).

Mi jellemzi a „dobbantós” diák tanulói jogviszonyát?

Az intézménnyel – életkorától függetlenül – tanulói jogviszonyban áll.

6 A költségvetési törvény finanszírozza-e a tanulót?

A költségvetési törvény által biztosított normatívák vonatkoznak a „dobbantós” osztályba járó diákokra is.

Mi az alsó korhatár, illetve szükség van-e valamilyen minimális végzettségre a programba lépéshez?

A Dobbantó programban a diákok részvételének felső korhatára 25 év. Nem feltétel a 8. évfolyamos végzettség megléte. Az a tanuló, akinek nincs végbizonyítványa, a Dobbantó programban, évközben osztályozó vizsgát tehet a 8. évfolyamból. Az osztályozó vizsgát az iskola szervezi meg: amennyiben nincs jogosultsága a vizsgáztatásra, megkeresi a vizsgáztató intézményt.

Szükség van-e a diákokról szakértői papírra?

Nem feltétel. A sajátos nevelési igényű (SNI) és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő (BTM) tanulók rendelkeznek szakértői véleményekkel.

Lehetséges-e, hogy a tanuló a tanév közben lépjen be?

Tanév közben is fel kell venni a jelentkező diákokat.

Milyen bizonyítványt, tanúsítványt kapnak a tanulók?

A dokumentum szövegesen a megszerzett kompetenciákat tartalmazza. Záradékaiban az szerepel, hogy az előkészítő 9. évfolyamon tanulmányait befejezte. A diákok továbblépési lehetőségei fentebb, a *„Mehet-e a diák a 10. szakképzős évfolyamra? Milyen továbblépési lehetőségei vannak?„* kérdéseknél (5. oldal) olvashatók.

Jó gyakorlat Dániából

A Dobbantó programindító konferenciáján két külhoni vendég tartott előadást az E2C-Europe nemzetközi szervezet jó gyakorlatáról. Mivel a prezentációt a rendezvényen technikai problémák nehezítették, az alábbiakban Brigitte Arentoft Bojko és Lajla Johansen előadását közöljük, hiszen tapasztalataik és ajánlásaik fontos tanulsággal szolgálhatnak minden „problémás” diákkal foglalkozó hazai pedagógus kolléga számára is. Az Európai Unió a kilencvenes években szembesült azzal a problémával, hogy az iskolaelhagyásnak sokkal maradandóbb következményei vannak, mint korábban. Az oktatásban elszenvedett kudarc egy egész életre rányomhatja a bélyegét, erőteljesen leszűkítve a bejárható életutak körét, a lemorzsolódás pedig csökkenti a társadalom összetartó erejét. Egyre több fiatal kerül megfelelő képzés nélkül a munkaerőpiacra, a bevándorlás integráció nélkül mind komolyabb gondokat okoz, az aktív részvétel hiánya a társadalomban és a demokráciában ezeknél is nagyobb problémákat vetíthet előre.

Mindezekre reagálva az Európai Bizottság 1995-ben fogadott el egy dokumentumot, az úgynevezett fehér könyvet az oktatásról és képzésről, „Tanítás és tanulás: útban a tanuló társadalom felé” címmel, melyben öt fő célkitűzést határozott meg. Ezek közül a harmadik szól a

8 „kirekesztés elleni küzdelemről”. A bizottság a harmadik célkitűzés keretében tett konkrét javaslatot a „második esély iskolája” elnevezésű kísérleti programra. E projekt célja az volt, hogy új oktatási és képzési lehetőségeket biztosítson azoknak a kirekesztett fiataloknak, akik nem rendelkeznek a továbbtanuláshoz vagy a munkaerőpiacra lépéshez szükséges készségekkel, illetve képzettséggel. A dokumentum megjelenése után a bizottság azt tapasztalta, hogy a helyi és regionális önkormányzatok spontán módon érdeklődni kezdtek a program iránt.

A kísérleti projekteket fokozatosan indították el a tagállamok a bizottság szolgálataival folytatott egyeztetés után. Ennek eredményeképp 13 második esély iskolája létesült Németországban, Dániában, Spanyolországban, Finnországban, Franciaországban, Görögországban, Olaszországban, Hollandiában, Portugáliában, Svédországban és az Egyesült Királyságban. A tagállami különbségek ellenére a második esély iskoláinak volt néhány közös jellemzője is. Az intézmények partneri viszonyt alakítottak ki az önkormányzattal, a helyi szociális intézményekkel és a magánszférával – elsősorban azért, hogy a tanulóknak képzési lehetőséget és munkahelyet biztosítsanak. Az oktató-nevelő munka középpontjában az egyes diákok egyéni igényei és képességei álltak. Az iskolai munka rugalmas modulokra épült, melyek lehetővé tették az alapkészségek fejlesztését, és a tanulókat

aktív tanulásra ösztönözték. A képzésben kiemelt szerepet kaptak az információs és kommunikációs technológiák és alkalmazásuk is.

Az Európai Bizottság nem avatkozott be az egyes tagállamok oktatási rendszereibe és gyakorlatába, de minden „nemzeti” kísérleti projekt számára független szakértő tanácsadót biztosított. Ők gondoskodtak arról, hogy az iskolák az általános alapelvekkel összhangban működjenek, segítették a projektek részletes kidolgozását, és meghatározták a finanszírozási forrásokat is. Az EU igyekezett elősegíteni a hálózatosodást. Az iskolák számára rendezett szakmai rendezvényeken, a projekten kívüli, jó gyakorlatot megtestesítő intézményekkel szervezett tapasztalatcseréken túl diáktalálkozókra is sor került. A bizottság azt is kiemelten támogatta, hogy a második esély iskoláinak kiépítésére vállalkozók független európai szövetségbe tömörüljenek. A célkitűzés az volt, hogy a kísérleti szakasz lezárulása után e szervezet fenn tudja tartani a kapcsolatot, és képes legyen arra, hogy kiterjessze a hálózatot más érdekeltekre is.

9

Így jött létre 1999-ben a European Association of Cities for Second Chance Schools (E2C-Europe), a második esély iskoláinak otthont adó városok európai szövetsége. Az E2C-Europe célcsoportját azok a kirekesztődő fiatalok jelentik, akik nem rendelkeznek az alapvető szakmai és szociális kompetenciákkal, és általában már lemorzsolódtak a többségi oktatásból. A szervezet küldetése szerint számukra biztosít második esélyt, méghozzá jól tervezett, szakmailag és pedagógiaileg megalapozott módon. A szervezet tagjai közé jelenleg 11 város 22 „második esély iskolája” címmel rendelkező intézménye, illetve tizenkét egyéb társult iskola tartozik. Egyes intézmények kifejezetten a „második esély” elképzelés alapján jöttek létre, mások olyan már létező iskolák, melyek a „második esély” megközelítést alkalmazzák. Az E2C olyan intézményeket tömörít, melyek azon dolgoznak, hogy az alapkészségekkel nem rendelkező fiataloknak elérhetővé tegyék az oktatást, majd ezt követően a sikeres elhelyezkedést a munkaerőpiacon. A szervezet hálózatának célja az, hogy biztosítsa a határokon átívelő tapasztalatcserét ezen intézmények között, hazánk mellett francia, görög, holland, szlovén, macedón, német, spanyol, dán, ír, lengyel és svéd iskolákat kapcsolva össze.

A kulcskérdést a „második esély” esetében is az új pedagógiai eszközök és módszerek kidolgozása jelenti. Ezen intézményekben ugyanis másképp kell tanítani, mint a többségi

10 iskolákban. A kezdeményezés sikere szempontjából fontos volt, hogy az egyéni szükségletek és igények álljanak a fejlesztés középpontjában, a partnerek között pedig valós és hasznos együttműködés alakuljon ki. Módszertani szempontból a második esély iskoláiban kiemelt szerepet kapnak a pedagógusok: személyiségük éppúgy, mint szakmai felkészültségük. Maguk is empátikus és megértő emberek, akik tanárként elkötelezettek a második esélyt igénylő tanulókkal végzett munka iránt. Innovatív módszereket alkalmaznak, diákjaik számára egyéni tanulási utakat tesznek lehetővé, és azon dolgoznak, hogy mindezt motiváló tanulási környezetben valósíthassák meg. A második esély iskolái sikerének alappilléret a pedagógus és a tanuló közötti konstruktív, elismerésre épülő kapcsolat jelenti. Mindez a gyakorlatban mindenhol kicsit másképp valósul meg. A dán Koppenhágai Ifjúsági Iskola jó gyakorlatában például fontos szerepet kapott az, hogy diákok egyes csoportjai számára külső szakemberekkel (is) együttműködve külön „osztályokat”, foglalkozásokat indítottak – a tanulók egyedi igényeihez alkalmazkodva. Így jött létre a diszlexiás osztály, de sikeresnek bizonyult a vasárnapi különfoglalkozások rendszere és az is, hogy a képzésbe vállalkozásokban dolgozó szakemberek kapcsolódtak be, az iskolai munkát pedig kölcsönös mentorálás támogatta.

Az E2C-hálózat céljai között a hasonló jó gyakorlatok minél szélesebb körű elterjesztése kiemelt helyen szerepel, a tapasztalatok cseréjének és átadásának koordinálására a szervezet nagy hangsúlyt fektet. Többek között ezt a célt szolgálják a rendszeresen megrendezett pedagóguskonferenciák és ifjúsági találkozók, illetve a különböző más, diákoknak és/vagy tanároknak szervezett szakmai fórumok is. Emellett az E2C folyamatosan dolgozik a „második esély” módszertanának és eszközeinek fejlesztésén, illetve azon, hogy előremutató projektek, fejlesztések indulhassanak ezekben az intézményekben – mindezek megvalósítására újabb források nyerhetők el az Európai Uniótól. A szervezet a szakmai hálózat kibővítésén is munkálkodik, ezért a „második esély” módszertana szerint működő iskolát indítani kívánó városok és szervezetek számára segítséget, szakmai támogatást és tájékoztatást nyújt. A hálózat működését és a kapcsolattartást, tapasztalatcserét 2009-ben E2C-közgyűlés, Spanyolországban rendezendő ifjúsági találkozó és Koppenhágába tervezett pedagóguskonferencia is elősegíti majd. További információk: European Association of Cities for Second Chance Schools [online:] {www.e2c-europe.org}.

Szakirodalmi ajánló

11

A Dobbantó program honlapján, a *Szakmai anyagok* menüpontban folyamatosan elérhetők azok a szakmai és módszertani anyagok, melyek hatékonyan segíthetik a munkát. Az oldalt a szakmai támogatást nyújtó munkacsoportok tagjai folyamatosan frissítik [online:] {http://www.fszk.hu/dobbanto/szakmai_anyagok.htm}.

Miért van szükség a szakiskolák fejlesztésére? Egyáltalán merre tart az oktatás e téren, és mi történt a közelmúltban? A lezárult és jelenleg is zajló programok háttéréről, eredményeiről Kerékgyártó László „Mi a baj az iskolával?” című prezentációja ad tájékoztatást.

Tanárok állítják, hogy „mások” a mai gyerekek, nem lehet rájuk hatni. Létezik azonban olyan módszer, amivel mégis motiválhatók – legalábbis ezt mutatja egy nemrégiben lezárult fejlesztés sikere. Az adaptív tanulásszervezés lényegét Lénárd Sándor prezentációja foglalja össze.

Hogyan tanulunk? Nem csupán passzív befogadással. Amit tudunk, magunk hozzuk létre, és már meglévő tapasztalatainkra építünk – konstruáljuk a tudást. Hogyan valósul meg mindez az iskolában? Erre ad választ Nahalka István prezentációja.

- 12 Miképp függ össze a barátság és a tanulás? Mivel a diákok nem csak tanulni járnak az iskolába, így olyan pedagógia lehet célravezető, mely mindenki számára biztosítja a sikerélményt, és teret enged az informális kapcsolatoknak is. Lehet-e húzóerő a barátság a tanulási folyamatban, hogyan motiválhatók a mai serdülők? Ezekre a kérdésre ad választ Horváth H. Attila prezentációja.

A gazdaság szereplői szerint korántsem mindegy, kik a munkavállalók. A hangsúly a megszerzett tudás folyamatos továbbépítésén, a kompetenciák fejlesztésén van. Milyen a „jó” szakképzés? Mit tehetnek a szakiskolák a jövő érdekében, hogyan készíthetik fel diákjaikat arra, hogy sikerrel helytálljanak a munkaerőpiacon? A Szakiskolai Fejlesztési Programról Gál Ferenc prezentációja ad áttekintést.

A pedagógusi szerep tartalma jelentős átalakuláson ment keresztül a közelmúltban. A tanárok munkájuk során mind több szakmai kihívással szembesülnek. Hagyományos feladataikon túl számtalan új funkciót is be kell tölteniük. Miként tud a tanár sikeres lenni az új helyzetben? A pedagógusi szerepekről, ezek tartalmának bővüléséről számol be Dr. Szivák Judit prezentációja.

Az oktatáspolitikai kiemelt célja a szakképzés fejlesztése, mivel rendkívül nagy a jelentősége a foglalkoztatás, a versenyképesség terén. Nemrégiben több vizsgálat foglalkozott a szakiskolák problémáival, így a lemorzsolódással is. Fejlesztési programok is indultak, melyek tapasztalatai jól hasznosíthatók a jövőben. Milyen tanulságokkal szolgáltak a kutatások? Mit tud tenni a siker érdekében az intézmény és a pedagógus? Mindezekre a kérdésekre ad választ Kőpatakiné Mészáros Mária gyakorlati tanácsokat is nyújtó prezentációja.

EGYÜTT LÉPÜNK ELŐBBRE

A Dobbantó program iskolái

cím: 7629 Pécs, Komlói út 58.

TELEFON/FAX: 72/239-747

E-MAIL: csokonai@dravanet.hu

HONLAP: www.csokonai-pecs.sulinet.hu

A DOBBANTÓBAN RÉSZT VEVŐ INTÉZMÉNY-
EGYSÉG CÍME: 7629 Pécs, Frankel Leó u. 33.

TELEFON: 72/239-758

INTÉZMÉNYEGYSÉG-VEZETŐ:

Nagy Mariann

Iskolánk feladata a *tanulásban akadályozott* és az iskolarendszerből korábban kisodródott, hátrányos helyzetű fiatalok képzése, szakmaoktatása, felkészítése a majdani munkába állásra. Mivel úgy gondoltuk, a Dobbantó program eredményeként *diákjaink hátrányai ténylegesen csökkenhetnek*, jelentkeztünk a megvalósításra. Az egyéni fejlesztés, a felzárkóztatás, a *korszerű tanulásfejlesztés* már működőképes gyakorlat iskolánkban, de nyitottak vagyunk a pedagógiai elmélet és gyakorlat folyamatos fejlesztésére. Noha nem volt kötelező, az *új OKJ modulrendszerű képzésének bevezetését* már az elmúlt tanévben elkezdtük, egyetértettünk ugyanis a gyakorlatias szemléletű oktatás elveivel. Az idei tanévtől pályaaorientációs rendszerünket is projekt szemléletűvé tettük. Olyan új szakmákat indítunk, melyekkel tanulóink munkaerő-piaci lehetőségei javulnak, a képzésben

pedig figyelembe vesszük diákjaink tanulási nehézségeit. A *gyakorlati oktatást* több szakma esetében külső munkahelyeken szervezzük meg. Iskolánkban *mentálhigiénés segítségadás* is működik, hiszen tanulóink számára különösen fontos az elfogadó légkör és a lelki, életviteli támogatás. Fontosnak tartjuk *pedagógusaink folyamatos fejlődését*, hiszen ez a tanulók jobb képzésének, nevelésének záloga. Szerteágazó, *élő kapcsolataink* vannak a környék családsegítő, ifjúságvédelmi intézményeivel. Kulturális és sportrendezvényeink, szakmai kirándulásaink gyakorlatias, tevékenységorientált programokat nyújtanak.

cím: 8297 Tapolca-Diszel, Templom tér 3.
TELEFON/FAX: 87/411-294
E-MAIL: igazgato@altisk-tdiszel.sulinet.hu
HONLAP: www.szaszmarton.fw.hu
INTÉZMÉNYVEZETŐ: Bognár Ferenc

Intézményünk gyógypedagógiai, konduktív nevelésben-oktatásban részt vevő közoktatási intézmény, a sajátos nevelési igényű gyermekek általános iskolája, szakiskola, speciális szakiskola és Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény egyben. Fogadjuk azokat a fiatalokat, akik korábban nem voltak kiemelkedő tanulmányi előmenetelűek, és sikertelennek érezték magukat egy másik iskolában. Fontos számunkra, hogy a diákok jól érezzék magukat intézményünkben, és olyan képesítéshez jussanak, amely javítja a munkaerőpiaci helyzetüket. Az önálló életre, a vállalkozásra, a munkába állásra szeretnénk felkészíteni őket, és a szakvizsga megszerzése után is igyekszünk segítséget nyújtani számukra. A viszonylag alacsony tanulói létszám miatt a hozzánk járó diákokra fokozott figyelmet tudunk fordítani. Gyermekek és ifjúságvédelmi tevékenységünk

átfogja az egész pedagógiai munkánkat. A *9–10. évfolyamon* elsősorban felzárkóztatás, egyéni fejlesztés, szakmai előkészítés, életre nevelés zajlik. Célunk az, hogy elmélyítsük az általános műveltséget, pályaorientációs ismereteket és álláskeresési technikákat adjunk át. *Szakképző évfolyamainkon* diákjaink a virágkötő; női szabó; férfi szabó; gyógynövénytermesztő; kerti munkás; pék-cukrász; gépipró és szövegszerkesztő szakmát sajátíthatják el. A gyakorlati képzésre az iskolakertben, gyárakban, üzemekben, vállalkozóknál kerül sor. Célunk az, hogy differenciáltan nyújtsunk segítséget a szakmatanulásban, az eredményes vizsga letétele után pedig támogassuk a fiatalokat a társadalmi beilleszkedésben és a munkába állásban.

cím: 7095 Iregszemcse, Bartók B. u. 10.
TELEFON/FAX: 74/481-193
E-MAIL: gollesz@gollesz-iregszemcse.sulinet.hu
HONLAP: www.gollesz-iregszemcse.sulinet.hu
INTÉZMÉNYVEZETŐ: Kereszt Józsefné

Komplex gyógypedagógiai munkánk része az alapfokú oktatás-nevelés, a kollégiumi ellátás, a speciális szakiskolai képzés. Az alapfok bevezető és kezdő szakaszán (alsó tagozaton) iskolaotthonos rendszerben zajlik az oktatás-nevelés. E szervezési forma biztosítja tanulóinknak az egyenletes terhelést, lehetőséget hagyva a kapcsolódásra és a testmozgásra is. A felső tagozat elsősorban a megismerési módszerek további fejlesztésére épül, hangsúlyosabbá válik az önálló tanulás. A 9–10. évfolyam a megszilárdító szakasz, a cél elsősorban az ismeretek megerősítése, szintetizálása. A 11–12. szakképző évfolyamokon zajlik a szakmai vizsgára felkészítés, az elhelyezkedést lehetővé tevő, egyszerű betanulást igénylő munkafolyamatok elsajátítása. Diákjaink kerti munkás részképesítést és textiltermék-összeállító végzettséget szerezhetnek intézményünkben. Az iskolánkban folyó

oktatás és nevelés célja mentálisan sérült tanulóink szocializációja és eredményes társadalmi integrációja. Munkánk során szem előtt tartjuk, hogy minden tanulóknak biztosítsuk a lehetőséget képességeik kibontakoztatására, személyiségük komplex fejlesztésére. Az odafigyelő, segítő környezet kialakításával arra törekszünk, hogy diákjaink elérjék önmagukhoz mért fejlődésük legmagasabb szintjét. Biztosítani kívánjuk személyiségük harmonikus fejlődését, mely elősegíti beilleszkedésüket a társadalomba.

cím: 3529 Miskolc, Áfonyás u. 18/A.
TELEFON/FAX: 46/562-200
E-MAIL: martin.szakisk@chello.hu
HONLAP: www.martinj-misk.sulinet.hu
INTÉZMÉNYVEZETŐ: Lénárt Györgyné

Az iskola célja és feladata a sajátos nevelési igényű, hátrányos helyzetű és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók széles körű és komplex támogatása a kompetencia alapú képzéstől, foglalkoztatástól, az elsődleges prevenció megteremtésétől a fejlesztéseken keresztül egészen a kríziskezelésig. Fontosnak tarjuk, hogy az iskola tanulói lemorzsolódás nélkül, teljes létszámban végezzenek, majd a munkaerőpiacon is kedvező pozíciót érhessenek el, keresettek legyenek a program eredményeként. Az intézmény gyakorlatában már jelen van a diákok egyedi fejlesztési és fejlődési ütemterveire alapuló egyéni foglalkozások rendszere, de fontos, hogy ennek megszilárdításához, kiteljesedéséhez szakmai segítség álljon pedagógusaink rendelkezésére. Ezért csatlakoztunk a Dobbantó programhoz, melytől többek között azt várjuk, hogy az iskola tanulói-tanárai

szervezeti szinten is még eredményesebbek legyenek. Sikereinket külső és belső kommunikációs rendszerünkön keresztül nyilvánosságra hozzuk, közzétesszük, illetve honlapunkon is rendszeresen bemutatjuk. Pályaválasztási kiállításokon, rendezvényeken, konferenciákon, fórumok keretében programjainkat, elért eredményeinket megosztjuk más iskolák érdeklődő pedagógusaival. Országos szakmai műhelymunkában veszünk részt integrációs és projektpedagógia terén, és a kommunikációhoz a média segítségét is igénybe vesszük. Prospektusokat, szórólapokat is készítünk. Szakmai fórumokat, rendezvényeket, konferenciákat szervezünk, pedagógusaink módszertani összefoglalókban és más szakmai kiadványokban publikálnak.

cím: 4300 Nyírbátor, Debreceni út 67.

TELEFON/FAX: 42/281-244

E-MAIL: eltes.matyas@t-online.hu

HONLAP: www.eltes-nybator.sulinet.hu

INTÉZMÉNYVEZETŐ: Tamáskó Sándor

Több mint 30 éve állunk Szabolcs-Szatmár-Bereg megye gyógypedagógiai ellátásának szolgálatában, iskolánk 1990-ben vette fel Éltés Mátyás, a századelő neves gyógypedagógusa nevét. Pedagógiai programunk szerint az intézményünkben működő speciális szakiskola azon tanulásban akadályozottnak minősített tanulók szakképzését kívánja megvalósítani, akik az általános szakmunkásképzésben személyiségjegyeik és képességeik alapján nem tudnak ismereteket elsajátítani. A 9–10. évfolyam a szakmai előkészítő és pályaorientációs szakasz, melynek során közismereti tárgyakat tanítunk, és szakmai alapozó képzést biztosítunk, hogy a következő két

évben tanulóink bekapcsolódhassanak az OKJ-szakmákat adó speciális szakiskolai, illetve szakiskolai képzésbe is. Diákjaink a megye egész területéről, jelentős részben a társadalom perifériáján élő, hátrányos helyzetű családi milióból érkeznek. Ez a szociális háttér szinte kötelezően írja elő intézményünk számára, hogy pedagógiai tevékenységünk hangsúlyos elemeként kezeljük a gyermek- és ifjúságvédelmi feladatokat is, hiszen az így feltárt háttértényezők nagyban hozzájárulhatnak a fejlesztési programok kiválasztásához, kidolgozásához és sikeréhez. A speciális szakiskolai képzést a tényleges társadalmi integráció egyik legfontosabb állomásának tekintjük, hiszen tanulóink a munka világában alapozhatják meg önálló életüket. Célunk az, hogy a képzés során ne csak szakmai ismereteket, hanem életvezetési stratégiákat is átadjunk. Úgy gondoljuk, hogy

intézményünk gyógypedagógiai tudása eredményes alapot kínál a Dobbantó program megvalósításához is, mellyel a személyiségbeli és szociális hátrányokkal küzdő tanulók szakmatanuláshoz szükséges „készültségi állapota” tovább javítható.

cím: 5600 Békéscsaba, Vandhádi út 3.
TELEFON/FAX: 66/328-464
E-MAIL: esely@t-online.hu
HONLAP: www.c3.hu/~jokaialt/
INTÉZMÉNYVEZETŐ: Susánszky Jánosné

Intézményünk a speciális nevelési szükségletek kielégítésének komplex rendszerét biztosítja. A *nevelési, oktatási intézményegység óvodai csoportjában* iskolai oktatásra előkészítést végzünk 5 éves kortól. Az *általános iskolában* autista, autisztikus tüneteket mutató tanulók, illetve enyhe értelmi fogyatékos és más sajátos nevelési igényű, a többségi általános iskolában, a többiekkel együtt nem oktatható tanulók oktatása, nevelése és fejlesztése zajlik. Ők intézményünk *Speciális Szakiskolájában* tanulhatnak tovább a 9–10. évfolyamon, majd szerezhetnek OKJ szerinti, szobafestő, kőműves, parkgondozó, zöldség- és fűszernövény-termelő,

virágkötő szakmát a 11–14. évfolyamon. Az intézményegységben az iskola által kidolgozott egyéni fejlesztésen alapuló tanterv szerint folyik a nevelő és oktató munka, módszertani szempontból tanulói kooperativitásra alapozott differenciált tanulásszervezést, projektmunkát is alkalmazunk. Az *Egységes Pedagógiai Szakszolgálat intézményegység* keretén belül *városi logopédia, nevelési tanácsadó, Tanulási Képességet Vizsgáló Szakértői Rehabilitációs Bizottság* működik. A korai fejlesztés, a gyógypedagógiai tanácsadás, a gyógytestnevelés a konduktív pedagógiai ellátás mellett működteünk *utazó szakemberi hálózatot*, így a rehabilitációs foglalkozások tartása mellett folyamatosan biztosítunk a tanulókkal foglalkozó pedagógusok részére szakmai konzultációt, integrációs tanácsadást, részvételi lehetőséget esetfeldolgozó csoportban. Pedagógiai szakmai szolgáltatásként többek

között továbbképzéseket, önképzéseket szervezünk. Iskolapszichológusból, mentálhigiénés szakemberből, szociális munkásból, pályaválasztási referensből álló munkacsoportunk a város valamennyi oktatási intézményét ellátja. A Dobbantó programmal szakiskolánk szeretné meglévő, saját fejlesztési programjaiban kidolgozott eljárásait frissíteni a jelen társadalmi és munkaerő-piaci környezet igényeinek megfelelően, bővítve jó gyakorlatai tárát is.

cím: 5700 Gyula, Szent István u. 38.

TELEFON: 66/561-420

FAX: 66/561-436

E-MAIL: iskola@harruckern.hu

HONLAP: www.harruckern.hu

INTÉZMÉNYVEZETŐ: Zámbó András

Intézményünk a térség legnagyobb iskolájaként, összesen hat, évtizedes múltú visszatekintő intézmény integrációjával alakult meg 2007-ben. Intézményünk iskolarendszerű és iskolarendszeren kívüli formában 62 szakmát oktat, jelentős az általános gimnáziumi, felzárkóztató évfolyamos és gyógypedagógiai oktatási tevékenységünk is. Képzéseinket a mindenkori munkaerő-piaci igényekhez igazítjuk, használható tudást kívánunk biztosítani diákjaink számára. Munka mellett végezhető, illetve a munkaerőpiacról kikerült felnőttek részére indított képzéseink és tanfolyamaink után folyamatosan nagy

az érdeklődés. A sajátos nevelési igényű gyermekek részére az *Egységes Gyógypedagógiai és Módszertani Intézetben és Diákotthonban* biztosítunk elhelyezést, mely a tanulásban, illetve értelmileg akadályozott, halmozottan fogyatékos és autista gyermekek óvodai, általános iskolai, fejlesztő iskolai, készségfejlesztő speciális szakiskolai oktatását és nevelését látja el. A tanulás mellett kulturális és sportrendezvényekkel színesítjük a diákok életét, lehetőséget biztosítunk számukra, hogy alapfokú művészetoktatásban vegyenek részt. Iskolánk több éve ápol partnerséget német, lengyel, román és szlovák iskolákkal, illetve kapcsolatot tart a helyi oktatási intézményekkel, nevelési tanácsadókkal és civilszervezetekkel is. Iskolánk egyik jogelődje a 2004-es tanévtől indított felzárkóztató képzést, melynek eredményeként a lemorzsolódás aránya kiemelkedően javult, 10 százalék alá

csökkent. Térségünk gazdasági-társadalmi mutatói, a tanulóink szociális mikro környezetének ismerete és a mindenkori munkaerő-piaci követelmények elengedhetetlenül fontossá teszik a felzárkóztató évfolyam további működtetését, módszertani fejlesztését és korszerűsítését. A Dobbantó program segítségével régióink legmagasabb szintű felzárkóztató évfolyami képzését kívánjuk megvalósítani.

cím: 6100 Kiskunfélegyháza,
Kossuth utca 34.

TELEFON: 76/462-155, Fax: 76/560-120

E-MAIL: titkarsag@kossuth-felegyhaza.sulinet.hu

HONLAP: www.kossuth.freecomp.hu

INTÉZMÉNYVEZETŐ: Ágoston Tibor

Szakiskolai tanulóink nagyobb részét a társadalom hátrányos helyzetű rétegeiből származó gyerekek alkotják, akiknek speciális gondozásra van szükségük szocializációs hátrányaik, tanulási és magatartási problémáik miatt. Ezek a tanulók kevés sikerélményhez jutnak az iskolában. A probléma kezelésére már több kísérletet tettünk. A 2005/2006-os tanévben az Országos Közoktatási Intézet támogatásával bekapcsolódtunk a „második esély iskolája” elnevezésű fejlesztésbe, majd a következő évben részt vettünk a Szakiskolai Fejlesztési Programban (SZFP). A 2008/2009-es tanévben indult intézményünkben a *Hátrányos Helyzetűek Reintegrációját (HHR)* előirányzó projekt, illetve az Arany János Kollégiumi-Szakiskolai Program. A 9. évfolyamon kiemelt figyelmet fordítunk a tanulás tanítására, a szövegértés fejlesztésére és a közösségépítésre, valamint arra,

hogy a gyerekek sikerélményekhez jussanak – erre nekik, de nekünk is nagy szükségünk van. Célunk az, hogy diákjaink megkapják a jövőt jelentő tudást és motivációt egyéni képességeik kibontakoztatására. Minőségi oktatással kívánjuk segíteni a nálunk tanulók továbblépési lehetőségeit, így intézményünk pedagógiai gyakorlatának fejlesztése fontos az iskolánk számára. A Dobbantó program keretében olyan új technikákat, módszertani fejlesztéseket, jó gyakorlatokat tanulhatunk meg és vehetünk át, melyek hozzájárulnak az intézményben zajló oktató és nevelő munka minőségi fejlesztéséhez.

cím: 6000 Kecskemét, Hunyadi tér 2.
TELEFON: 76/480-744
FAX: 76/487-928
E-MAIL: info@kemu.hu
INTÉZMÉNYVEZETŐ: Leviczky Cirill
A DOBBANTÓBAN RÉSZT VEVŐ INTÉZ-
MÉNYEGYSÉG NEVE: Gáspár András
Szakközépiskola és Szakiskola
HONLAP: www.agaspar.hu

Intézményünk tagja a Kecskeméti Térségi Integrált Szakképző Központnak, melyben összesen 225 pedagógus dolgozik, akik jelenleg 3144 tanulót oktatnak nappali tagozatos képzésben. A 9. évfolyam 25 osztályaiba járó összesen 677 tanulóból mintegy 248-an hátrányos helyzetűek, és a félszázat is meghaladja az SNI-tanulók száma. A tanulási nehézségekkel küzdő, alapiskolai végzettséggel rendelkező, 16. életévüket betöltő tanulóink számára 6 éve indítunk szakmatanulásba integrálás

céljából szakképző osztályt géplakatos és szerkezetlakatos szakmákban. Ezekben az osztályokban magas a részképeség-zavarokkal, a szocializációs, magatartási problémákkal küzdők száma. A Szakiskolai Fejlesztési Program (SZFP) keretében idén a negyedik évfolyammal kezdődött meg a szakiskolai tanulásra előkészítő 10 hónapos reintegrációs képzés két osztályban. Ez a fokozottan hátrányos helyzetű fiatalok számára szervezett, projektalapú, kompetenciafejlesztő képzés nemcsak városi, hanem országos szinten is elismert, túljelentkezés jellemzi. Az SZFP eredményeinek bevezetéséhez kapcsolódva e tanévtől a 9. évfolyam után a 10. évfolyamon is a teljes gyakorlaton, illetve a szakmai alapozásban is projektalapú kompetenciafejlesztés és pályaorientáció zajlik. Intézményegységünkben évek óta projekt-team működik, jelenleg már projekt-munkaközösségi formában.

Ennek tagjai az elmúlt években keresték és megtartották a kapcsolatot más iskolákkal és a szakmai munkát támogató intézményekkel. Horizontális tanári tapasztalatcseréket szervezünk városi, térségi és országos szinten, helyben bemutatóórákat és szakmai előadásokat tartunk. Iskolánk tantestületének elkötelezett tanárai minden módszer alkalmazására nyitottak, mellyel a társadalomban marginalizált helyzetbe jutó fiatalok segíthetők. Ezért örülünk, hogy részt vehetünk a Dobbantó programban.

cím: 5000 Szolnok, Baross Gábor út 43.
TELEFON/FAX: 56/513-588
E-MAIL: szoszatitkar@gmail.hu
INTÉZMÉNYVEZETŐ: Dr. Tóth Andrásné

Az intézményünk szakiskolai osztályaiban tanuló diákok alacsony motiváltsága, tanulmányi eredményeik romlása, a bukások magas száma, a hátrányos helyzetű tanulók nagy aránya szükségessé tette, hogy tanáraink olyan új módszereket tanuljanak meg és alkalmazzanak, melyek tevékenységközpontúak és a tanulók csoportmunkáján alapulnak. A tantestület igényli a segítséget a megújuláshoz, a problémák megoldásához. A közismereti tanárok főiskolai, egyetemi, a szakoktatók főiskolai végzettségűek, és rendszeresen részt vesznek módszertani, informatikai és szakmai továbbképzéseken. Pedagógusaink innovatív képességét mutatja, hogy 1992-ben az elsők között

alakítottuk úgy a helyi tanterveinket, hogy az egyes képzési szintek között biztosítsuk az átjárhatóságot, így tanulóink képességüknek és szorgalmuknak megfelelő végzettséggel hagyják el iskolánkat. Fontosnak tartjuk a hátrányos helyzetű tanulók felzárkóztatását. Köztük sok tanulási nehézséggel küzdő, a tanköteles kort betöltött fiatal van, őket eddig is segítettük, felzárkóztatást, kiscsoportos foglalkozásokat szerveztünk számukra. Ezen tényezők miatt veszünk részt a Szakiskolai Fejlesztési Programban, és a Halmozottan Hátrányos Helyzetű Tanulók Arany János Kollégiumi-Szakiskolai Programjában. A Dobbantó program újabb megoldási lehetőséget kínál számunkra a tanulási nehézséggel küzdő diákok és az iskolarendszerből korábban kisodródott, alapfokú végzettséggel, szakképzettséggel nem rendelkező tanulók fejlesztésére, szakmai

képzettséghez juttatására. Reméljük, hogy a diákokkal olyan módszerekkel tudunk foglalkozni, amelyek fejlesztik a szakképzéshez szükséges kompetenciáikat, növelik a szakmatanulás motivációját, és tovább csökkentik a lemorzsolódást.

cím: 1118 Budapest, Beregszász út 10.
LEVÉLCÍM: 1506 Budapest, Pf. 7.
TELEFON/FAX: 1/246-1578
E-MAIL: oveges@oveges.hu
HONLAP: www.oveges.hu
INTÉZMÉNYVEZETŐ: dr. Köpf Lászlóné

Iskolánk a főváros legnagyobb és leg-
régebbi szakképző intézményeinek
egyike, ahol felnőttképzés is zajlik.
Diákjaink a gépészet, az elektrotech-
nika-elektronika, a környezetvédelem
szakmacsoportokban szerezhetnek
végzettséget. Arra törekszünk, hogy
minden tanulónk érettségivel és
legalább egy szakmával kerüljön ki
a felnőtt életbe. Segítjük tanulóink
pályaválasztását, életpálya-építését
is. A szakközépiskolai tanulmányok
egy bevezető, nyelvi előkészítő év-
folyammal is kiegészíthetők. A szak-
iskolai oktatás a 9–10. évfolyamon
zajlik, ahol a közismereti oktatás mel-
lett szakmai alapozó ismereteket és

gyakorlatot szerezhetnek a tanulók.
Ezt követően szakképzésben vesz-
nek részt, a sikeres vizsga után pe-
dig többségük érettségit tesz, illetve
második, kiegészítő szakmát is sze-
rez. A felzárkóztató osztályt végzett
tanulók bekapcsolódhatnak a szak-
képzésbe. Feladatunknak tekintjük
a hátrányos helyzetű és a sajátos
nevelési igényű fiatalok oktatását.
Minden évfolyamon és szakmacso-
portban működnek diszlexiás osztá-
lyok, csoportok. Terveink szerint az
iskola alkalmas lesz arra, hogy több
mozgás-, látás-, hallássérült fiatal
is fogadhatson. Az elmúlt években
nagy elméleti és gyakorlati tudást
szereztünk a sajátos nevelési igény
területén. Az intézmény gyakorlóis-
kola is, illetve a Dél-Budai Szakkép-
zési Központ súlyponti iskolája, ahol
állami és európai uniós támogatással
újítjuk meg a képzés tartalmát, illet-
ve javítjuk a munkakörülményeket

is. Nagy jelentőséget tulajdonítunk
az egyéni tanulást segítő módszer-
tani fejlesztésnek, mivel nélkülözhe-
tetlen a szakmai előkészítő osztály
munkájában. Ezért veszünk részt a
Dobbantó programban. Az egyéni kü-
lönbségek kezelése, a diákok tanulási
és munkamotivációjának javítása, a
modern tanulásmódszertan remé-
nyeink szerint tovább csökkentheti a
lemorzsolódást.

cím: 1023 Budapest, Lajos utca 1–5.

TELEFON: 1/335-2290

FAX: 1/335-2293/107 (mellék)

E-MAIL: iroda@than.sulinet.hu

HONLAP: www.than.hu

INTÉZMÉNYVEZETŐ: Házlinger György

Szakközépiskolánk és szakiskolánk a környezetvédelmi szakmacsoport oktatását látja el, a gimnázium mellett nyelvi előkészítő osztályokat működtetünk, és felnőtteket is oktatunk. Az utóbbi években kötelező beiskolázású szakiskolai, felzárkóztató és levelező osztályokat is indítottunk. Intézményünkbe Budapest és egész agglomerációja területéről számos részképeszavarral küzdő, sajátos nevelési igényű és fogyatékkal élő gyermek és felnőtt tanuló jár. Pedagógiai programunk célja, hogy esélyegyenlőséget teremtsünk számukra is. Gyengébb diákjainknak felzárkóztatást szerveztünk, csatlakoztunk az

Útravaló programhoz, bázisiskolaként részt vettünk az Országos Közoktatási Intézet „második esély” programjában. Nagy hangsúlyt fektetünk a sajátos nevelési igényű, fogyatékkal élő és szociálisan hátrányos helyzetű tanulók integrációjára, ezért veszünk részt a Dobbantó programban. Szakiskolai és felzárkóztató osztályainkban bevezettük az epochális rendszerű oktatást, mely lehetővé teszi a projekt munkát és a terepfoglalkozások szervezését. Ezekben az osztályokban frontálisan nem, kizárólag feladatokon, projekteken keresztül oktatunk. Az idei tanévben szomáliai és nigériai menekülteket fogadtunk be, és próbáljuk segíteni az integrációjukat. A toleranciára nevelés iskolánk egyik nagyon fontos célkitűzése. Ennek megvalósításában segít látássérült munkatársunk és Nigériából származó kollégánk is. Az oktatást igyekszünk élményszerűvé

tenni, ezért tanóráink egy részét nem az iskolában tartjuk. Kapcsolatban vagyunk nemzeti parkokkal, a Pilisi Parkerdő Zrt. gazdaságával és a Hulahadék Munkaszövetséggel. Három éve szervezünk projektnapokat. Iskolánkban hatékony diákönkormányzat működik. Több nemzetközi programban veszünk részt, így tanulóinknak lehetőségük nyílik más kultúrák megismerésére. Az országban az elsők között kaptuk meg az UNESCO Asszociált Mintaiskola címet.

cím: 1022 Budapest, Marczibányi tér 3.
TELEFON/FAX: 1/212-5704/233 (mellék)
E-MAIL: addetur@freemail.hu
HONLAP: www.addeturiskola.hu
INTÉZMÉNYVEZETŐ:
Kékesné Czinder Gabriella

Intézményünk a 8., 9., 10. évfolyamot eredményesen befejezett vagy érettségizett fiataloknak és mozgássérült felnőtteknek nyújt képzéseket. Általános tantervünk mellett elősegítjük a sajátos nevelési igényű, elsősorban mozgás-, látás-, hallássérült és autista, valamint hátrányos helyzetű fiatalok integrációját, társadalmi beilleszkedését. Mozcássérült felnőttek számára minden képzési formánk elérhető esti tagozaton is. Az oktatást és szakmai képzést akadálymentes, speciális eszközökkel felszerelt tantermekben, laborokban és tanműhelyben végezzük. A gimnáziumban évfolyamonként 1 osztályt indítunk,

előkészítő évvel, a szakközépiskolában az érettségizett fiatalok számítógéprendszer-karbantartó végzettséget szerezhetnek. A szakmát adó képzéseken és a gimnáziumi évfolyamokon lehetőséget biztosítunk a 26. életévüket betöltött sajátos nevelési igényű, elsősorban mozgássérült felnőttek tanulására, egyéni haladási tempó szerint. Szakiskolai keretek között többéves szakmai tapasztalat alapján, kidolgozott tematikájú felzárkóztató képzést indítunk a 9. évfolyamon a nyolcadik osztályt be nem fejezett vagy támogatást igénylő tanulók számára. A 9. és 10. évfolyamon informatikai, könnyűipari és ügyviteli jellegű, pályaorientációs programmal kiegészített képzést nyújtunk. Ezen osztályok elvégzése után a tanulók 2 vagy 3 tanéven keresztül szakmát tanulhatnak nappali vagy esti munkarend keretében. Iskolánk működésének alapja, hogy figyelemmel kísérje

a változó társadalmi környezetet és igényeket, a hiteles és a céloknak megfelelő intézmény fennmaradásához pedig folyamatos szakmai megújulásra van szükség. Azért veszünk részt a Dobbantó programban, hogy tapasztalataink és az új módszerek segítségével még több fiatalnak biztosítsuk a megkapaszkodás, a sikeres önálló élet lehetőségét.

cím: 1089 Budapest, Dugonics u. 17–21.
TELEFON/FAX: 1/283-0951
E-MAIL: esely@neteverest.hu
HONLAP: www.esely-szakkepzo.hu
INTÉZMÉNYVEZETŐ: Kozma László

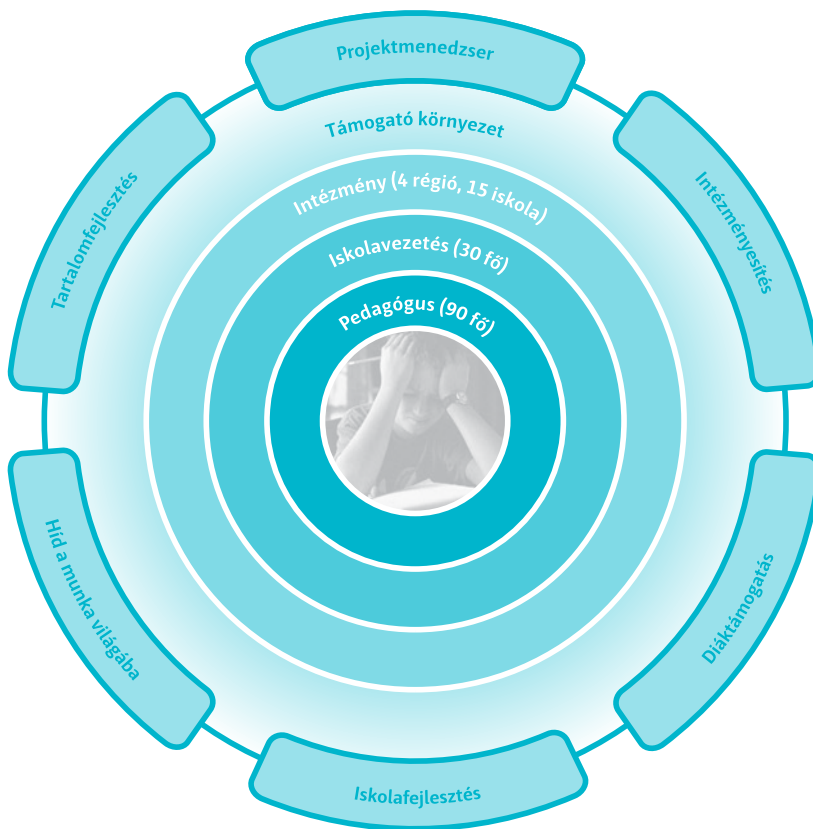
Az ESÉLY Kövessi Erzsébet Szakképző Iskola a felnőttek és a fiatalok együttműködésén alapuló, nappali rendszerben működő, szakmunkásbizonyítványt és szakközépiskolai érettségit adó szakképző iskola. A 9. és 10. évfolyamra motivációs beszélgetés útján kerülhetnek be azok a diákok, akik érdeklődnek valamely intézményünkben oktatott szakma iránt. A tanév közben felvesszük azokat a fiatalokat is, akik valamilyen másik intézményben sikertelennek érezték magukat. Számukra befogadó csoportokat működtetünk, ezután a személyiségi állapotuknak megfelelő időben kerülnek az osztályközösségbe. 2005 szeptemberétől vezettük

be a szakképzésre előkészítő évfolyamon a felzárkóztató képzést azoknak, akik nem rendelkeznek általános iskolai végzettséggel, vagy lemorzsolódtak a 9. évfolyamon és elmúltak 15 évesek. Iskolánk célja a hátrányos helyzetű fiatalok integrálása. Nevelési és oktatási programunk kiterjed minden gyermekre, ifjúra és felnőttre, aki környezete – mindenekelőtt a családi háttér, a szubkultúra, az iskola káros hatásai –, illetve élethelyzete miatt önerőből képtelen továbblépni, vagy képességeit nem tudja kibontakoztatni. Szakiskolánkban emelkedik a részképesség- vagy magatartászavarral küzdő diákok aránya, így folyamatosan nő a tanulóink speciális szükségleteinek kezeléséhez szükséges eszköz-, idő- és energiaráfordítás is. Intézményünkben egyedi nevelési-oktatási nézeteinkhez alkalmazkodó tantestület dolgozik,

az évek óta eredményesen működő mentálhigiénés team gyermekvédelemmel, a tanulási problémákkal küzdő és/vagy pszichés fejlődésükben zavart mutató fiatalokkal foglalkozik egyéni, illetve kiscsoportos formában. Azért veszünk részt a Dobbantó programban, mert célunk az, hogy minél szélesebb körben segítsünk, és új esélyt adjunk azon fiataloknak, akik a közoktatás rendszerében valamilyen okból nem tálták meg helyüket.

cím: 1106 Budapest, Maglódi út 4/B.
TELEFON/FAX: 1/260-7260
E-MAIL: iskola@bercsenyi-bp.sulinet.hu
HONLAP: www.bercsenyi-bp.sulinet.hu
INTÉZMÉNYVEZETŐ:
Osgyáni-Székely Veronika

Intézményünkben egyre több hátrányos helyzetű tanuló van jelen, ennek okai már ismertek és köztudottak. Azonban nem változtatnak azon a tényyszerűségen, hogy számuk nő, és a hozzáértésük vagy nem hozzáértésük sok nehézséget okoz a napi tanítási-tanulási folyamatban. Ezen problémák megoldására és az új támogató módszerek, elemzések segítségével intézményünk elsődlegesen fontos feladatának tartja, hogy olyan projektervezetet készítsen, mely motiválja és fenntartja a tanulók tanulási tevékenységét. Olyan rendszert szeretnénk kiépíteni, mely segíti a pedagógusok munkáját a tanórán, és motiválttá teszi a tanulókat az állandó tanulásra az esélyegyenlőség nevében. Intézményünk számára fontos a tanulók szakszerű felzárkóztatása, rendszerbe foglalása.

SZAKMAI SEGÍTSÉG A MEGÚJULÁSBAN

Bemutatkoznak
a munkacsoportok

Munkacsoportunk tagjai:

GYÓRIK EDIT

a Belvárosi Tanoda Alapítvány szakmai vezetője,
segítő pedagógus, a munkacsoport vezetője;

BARTHA ÉVA

pszichopedagógus, mediátor;

HEGEDŰS JUDIT

az Eötvös Lóránd Tudományegyetem (ELTE) Pedagógiai és
Pszichológiai Karának (PPK) oktatója, hálózati mentor;

HORVÁTH H. ATTILA

a Pannon Egyetem Tanárképző Központjának habilitált docense;

KÁDÁR ERIKA

az Országos Tranzitfoglalkoztatási Egyesület szakmai vezetője;

TÓTH IBOLYA

az Országos Tranzitfoglalkoztatási Egyesület
szociológusa, szociális munkása.

A diáktámogatás olyan segítő pedagógiai gondolkodás- és szemléletmód alkalmazása, mely nem a diák teljesítményét vagy felszíni viselkedését helyezi előtérbe, hanem személyét, emberi lényét mint alakítható egészet kívánja megközelíteni, megérteni és megajándékozni a változás és fejlődés lehetőségével. E szemléletmódban a tanítás-tanulás folyamatát is a segítő munka részeként értelmezzük, melynek fontos eleme a folyamatban közreműködő személyek közti kapcsolattartás és kölcsönhatás.

A Dobbantó csoportban dolgozó pedagógusok lesznek azok, akiknek:

- fel kell ismerniük a diák viselkedése mögött rejlő motivációt, egyéni szükségleteket;
- támogatniuk kell az egyéni fejlesztési folyamatot;
- teambe szerveződve segíteniük kell a diákok önálló és felelősségteljes tevékenységének (konstruktív életvezetésének) kialakítását;
- meg kell találniuk az együttműködésben releváns helyi partnereket.

Munkacsoportunk az intézmények komplex diáktámogató rendszerének kialakítását segíti. Elsősorban abban támogatjuk az iskolában dolgozó pedagógusokat, hogy a diákok egyéni szükségleteit a középpontba állítva szervezzék munkájukat, és ehhez eredményes együttműködéseket alakítsanak ki, illetve fejlesszék is azokat a közreműködni tudó, releváns helyi partnerekkel. Ennek keretein belül személyes konzultációkkal és elektronikus interaktív kapcsolattartással (interneten működő fórum, e-mailes levelezés útján) a következőkben segítjük az iskolák tevékenységét.

- Támogatást nyújtunk abban, hogy minden érintett – tanár, szociális segítő és szakmai támogató – megértse a hátrányos helyzetű fiatalok élethelyzetének sajátosságait, egyediségét.
- Segítünk kialakítani és alkalmazni az adott iskolai helyzetelemzés alapján az intézmények helyi feltételeihez igazodó egyedi diáktámogatási rendszer működésének alapelveit, kereteit, módszereit.
- Tanácsot adunk a releváns helyi partnerek megtalálásában, az élő kapcsolatok rendszerének kialakításában a különböző helyi szociális, család- és ifjúságsegítő,

gyermek- és ifjúságvédelmi szervezetekkel, ilyen tevékenységet végző egyházi és civil szervezetekkel.

- Útmutatót kínálunk a team-munka kialakításának tapasztalatairól és módszereiről.
- Szükség esetén konzultációt biztosítunk azoknak a munkatársaknak, akik diáktámogatói feladataikban elbizonytalanodnak, problémáik adódnak e feladataik elvégzésében.
- Szakmai anyagokkal, módszertani kiadványokkal segítünk a tájékozódásban.
- A képzéseken a munkacsoport tagjai aktívan részt vesznek, biztosítják a személyes konzultáció lehetőségét.

Munkacsoportunk szakemberei azon elv alapján támogatják a hozzájuk forduló pedagógusokat munkájukban, miszerint: „segítők vagyunk, és ez azt is jelenti, hogy képesnek kell lennünk magunkkal mindazt megcsinálni, amit a segítettekkel teszünk vagy tőlük elvárunk.” Biztatunk benneteket, hogy forduljatok hozzánk bizalommal, mert azt valljuk, ha segítséget merünk és tudunk kérni, akkor már érezhetjük azt, hogy nem vagyunk egyedül problémáinkkal.

Munkacsoportunk tagjai:

HORVÁTH ATTILA

pedagógiai szakértő,
a Horváth–Dubecz Tanácsadó Kft. igazgatója;

LÉNÁRD SÁNDOR

pedagógus, az ELTE PPK oktatója;

PONTYOS TAMÁS

gyógypedagógus, tréner, iskolaigazgató;

ROMVÁRYNÉ HORVÁTH GYÖNGYI

pedagógus, pedagógiai szakértő,
Horváth–Dubecz Tanácsadó Kft.;

SZIVÁK JUDIT

pedagógus, az ELTE PPK oktatója.

Az iskolafejlesztők feladatai rendkívül sokrétűek a Dobbantó programon belül. A munkacsoport felelőssége alá tartozik:

- a pedagógusok szakmai fejlesztése (felkészítés, támogatás, nyomon követés);
- a vezetésfejlesztés (felkészítés, folyamatos támogatás);
- a szervezetfejlesztés;
- a program helyi beágyazódásának elősegítése.

Ez a csoport dolgozza ki azt a koncepciót, amely mentén a pedagógusokat a változást segítő mentorok, a vezetést pedig az üzleti világban jártas coach szakemberek segítik a Dobbantó program eredményesebb megvalósítása érdekében. A sikeres véghezvitel előmozdításáért az Iskolafejlesztő munkacsoport szervezi az adott intézményben tevékenykedő változást segítő mentorok felkészítését, és biztosítja folyamatos szakmai támogatásukat. A változást segítő mentorok havi rendszerességgel találkoznak az adott iskola pedagógusainak csoportjával, támogatják, segítik a munkájukat. A mentorok kéthavonta személyesen egyeztetnek az Iskolafejlesztő munkacsoport tag-

jaival, hogy értékeljék a bekövetkezett változásokat, és megbeszéljék a felmerült problémákat.

Az educoach szakemberek segítik az elindított változási folyamatok eredményességének vezetői nyomon követését, az eredményekre rendszeresen reflektáló vezetői magatartás kialakulását és a szükséges vezetői beavatkozások megtervezését, eredményességének értékelését. Munkacsoportunk szerepe az educoach szakemberek esetében is komplex, hiszen a kiválasztásukon kívül a felkészítésük, a folyamatos támogatásuk és nyomon követésük is feladataink közé tartozik.

A munkacsoport mindezek mellett segít kialakítani az iskolákban dolgozó mentor és az educoach munkájának összhangját, kidolgozza és megvalósítja az intézményvezetők felkészítő-beavató, illetve a program helyi beágyazódását segítő találkozóit. Folyamatosan követi az iskolai tréningek hasznosságáról és eredményességéről szóló visszajelzéseket, megteszi a szükséges beavatkozásokat. Ez utóbbi feladatban kiemelten együttműködik az Intézményesítő munkacsoporttal.

Iskolafejlesztő munkacsoportunk eddig megszervezte az iskolákban tevékenykedő változást segítő mentorok pályáztatását, kiválasztását és felkészítését. Emellett részt vett a vezetés munkáját segítő educoach szakemberek pályáztatásában, kiválasztásában, felkészítésében és folyamatos szakmai támogatásában.

Munkacsoportunk tagjai:

BRUCKNER LÁSZLÓ

a munkacsoport vezetője, gyógypedagógus;

CZÉKMÁNY ILONA

a szentendrei Petzelt József Szakközépiskola és Szakiskola igazgatóhelyettese, informatikatanár;

DURAY ÉVA

gyógypedagógus szakértő;

GÁL FERENC

a Nemzeti Szakképzési és Felnőttképzési Intézet (NSZFI) fejlesztési területvezetője;

KERÉKGYÁRTÓ LÁSZLÓ

az NSZFI szakiskolai fejlesztője;

NAHALKA ISTVÁN

az ELTE PPK Neveléstudományi Intézetének egyetemi docense.

Az Intézményesítő munkacsoport tagjaiként különböző ágazatokban dolgozunk, ezért sok területről hozzuk az információkat, ötleteket, ami segít a várható problémák kezelésében is.

Feladatkörünk négy nagy területre bontható:

- az intézmények körének kiválasztása;
- a szakképzési rendszerbe illesztés/illeszkedés kidolgozása;
- részvétel a Dobbantó program működtetésében (monitoring, tesztelés, visszacsatolás, fejlesztés);
- a fenntarthatóság kialakítása.

Az intézményi kör kiválasztása során közreműködtünk a leendő pályázók köréről szóló elvi döntés meghozatalában, majd segítettünk a folyamat végrehajtásában, emellett fenntartói egyeztetéseket is lebonyolítottunk.

A szakképzési rendszerbe illesztés felelőseiként részt vettünk a pilot tervezési folyamatban, tanácsadói üléseket szerveztünk, koordináltuk az előkészítést. Folyamatosan segítjük a fejlesztői munkát, az intézményesítés és elterjesztés szempontjából pedig támogatjuk minden munkacsoport szakmai tevékenységét. Együttműködést

alapoztuk meg és ápolunk a Nemzeti Szakképzési és Felnőttképzési Intézettel (a munkatervek összehangolásával, a korábbi eredmények és adatok átadásával), megvizsgáltuk és nyomon követjük a jogszabályi környezet alakulását, és igyekszünk elősegíteni a Dobbantó program összhangját a tanügyigazgatással. Munkacsoportunk feladata az is, hogy előkészítsük a Dobbantó fejlesztéseinek integrációját, ráépülését a Szakiskolai Fejlesztési Program eredményeire és elvárásaira. Mindezek mellett támogatjuk a szakmai tanácsadó testület munkáját abban, hogy véleményük kialakításához, döntéseikhez munkaanyagokat, javaslatokat, összefoglaló tanulmányokat készítünk.

Részt veszünk a Dobbantó program mindennapjaihoz kapcsolódó szervező és fejlesztő munkában is. Munkacsoportunk támogatást nyújt a 3-4 iskolából álló térségi hálózatok kiépülésében, és a hálózati szintű működés nyomon követésében. Kidolgozzuk a visszacsatolási rendszer működési mechanizmusát, a külső és belső monitoring tevékenységet munkacsoportok és külső értékelő szervezetek bevonásával támogatjuk. Összegezzük a munkacsoportok tapasztalatait, melyek nyomán levonjuk a következtetéseket, és az intézményesítés szempontjából változtatási javaslatokat dolgozunk ki. A munkacsoport

felelőssége az is, hogy feltárja a Dobbantó program kimeneti pontjaihoz illeszkedés lehetőségeit, így hozzájáruljon az eredményeinek becsatornázásához a szakképzésbe, a felnőttképzésbe vagy a munka világába.

A Dobbantó program fenntarthatósága érdekében az Intézményesítő munkacsoport végzi a disszemináció előkészítését. Kidolgozza a fenntarthatóság kritériumait, és ajánlásokat fogalmaz meg a fejlesztés nyomán az oktatáspolitikára számára.

A feladatunk az, hogy olyan megnyugtató háttérrel biztosítsunk, mely lehetővé teszi, hogy a fenntartóknak és az iskoláknak ne kelljen küzdeniük a megvalósítás során sem egymással, sem bármilyen ellenőrzési szervvel.

Célunk a program hosszú távú beillesztése az iskolák életébe. Ez nagyon fontos, hiszen a program lezárásával a probléma nem szűnik meg, sőt: várhatóan egyre többen fognak küzdeni hasonló gondokkal. Szeretnénk minél több iskolát bevonni abba a körbe, akik felvállalják a problémák kezelését, és kipróbált, jó módszerek alkalmazásával segítséget nyújtanak az erre rászoruló fiataloknak.

Munkacsoportunk tagjai:

BARLAI RÓBERTNÉ KATALIN

közoktatási szakértő, a munkacsoport vezetője;

GASKÓ KRISZTINA

pszichológus, az ELTE PPK oktatója;

GOLNHOFER ERZSÉBET

egyetemi tanár, az ELTE PPK oktatója;

VARGÁNÉ MEZŐ LILLA

gyógypedagógus, közoktatási szakértő.

Modulfejlesztők:

DERECSKEY IMRE

középiskolai angoltanár;

MAYER JÓZSEF

az OFI tudományos munkatársa;

NAHALKA ISTVÁN

az ELTE PPK Neveléstudományi Intézetének egyetemi docense;

OROSZ LAJOS

PECSENYE ÉVA

közoktatási szakértő, tanár;

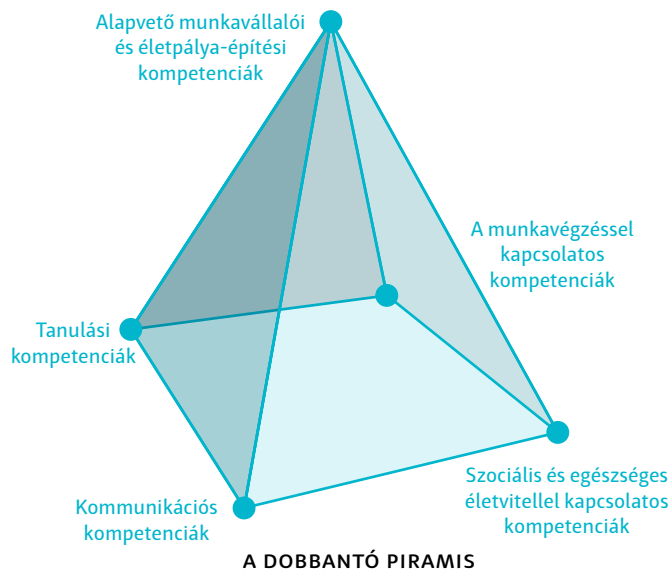
RUZSINSZKINÉ LUKÁCSY MARGIT

közoktatási szakértő, tanár;

WAGNER ÉVA

a Deák Diák Iskola tanára.

A tartalomfejlesztő csoport a legtöbb szakemberből álló team. Tagjai közé tartoznak a program koncepcionális kérdéseivel foglalkozó tartalomfejlesztők, illetve a modulfejlesztők is. Feladatunk az, hogy tartalommal töltsük meg a Dobbantó programban részt vevő pedagógusok és tanulók számára a következő tanévet, méghozzá úgy, hogy az érdekelje őket, szívesen vegyenek részt benne. Emellett olyan módszereket is szeretnénk ajánlani, amelyekkel a következő ábrán (*A Dobbantó piarmis*) összefoglalt kompetenciák fejleszthetők. Célunk, hogy a tanulók erősségeire építve közösen fejlesszük a továbbtanuláshoz, a szakmatanuláshoz szükséges képességeket, készségeket. A programban végig együttműködünk a „Híd a munka világába” munkacsoporttal, hiszen a *Dobbantó piarmis* ábrája is mutatja, hogy egymásra épülő, egymással kapcsolatban álló kompetenciákat szeretnénk „mozgásba hozni”.

A Tartalomfejlesztő és a „Híd a munka világába” munkacsoport együttes elképzelései alapján a tananyag felépítése modulrendszerű, az elemek mindegyikében cél az ezen ábráról leolvasható kompetenciák fejlesztése. A modulok rugalmasan mozgathatók a fejlesztendő kompetenciák mentén.

MŰVELTSÉGTERÜLET JELLEGŰ KOMPETENCIATERÜLETEK:

- természettudomány és matematika;
- társadalomismeret;
- anyanyelv és idegen nyelv;
- pálya-szakma.

KERESZTKOMPETENCIÁK:

- a tanulás tanulása;
- kommunikáció;
- szociális képességek, mozgás;
- életpálya-építés.

A modulrendszerű tananyag szerkezet azt jelenti, hogy az elemek úgy épülnek fel, hogy ismeretanyaguk és gyakorlat-soraik teljes egészében lefedik a feldolgozandó tartalmat. Megközelítőleg 25 órás terjedelmű elemként beépíthetők a tanulási-tanítási folyamatokba, a kompetenciafejlesztésbe. A modulárisan építkező tananyag-elrendezés az iskola tanórai kereteit túllépve felkínálja a tanórán kívüli tevékenységeket, az élet különböző területén hasznosítható alkalmazást, a közvetlen gyakorlati kipróbálást.

A MODULOK SZERKEZETE:

- modulok = tanári modul + tanulói feladatlapok;
- rövid bevezető a fejlesztendő kompetenciákról;
- térkép a modulok tartalmáról (a kötelező és választható/differenciált tevékenységekről), színek alkalmazása;
- összefoglaló táblázat a modul szerkezetéről, az óraszámokról, a témákról, a tanulói és tanári eszközökről, értékelési eljárásokról;
- változatok (tanulási utak) – módszerekben, témákban, mélységben;
- fantáziadús címek;
- a pedagógusnak szóló ismeretek, háttértudás;
- a tanulóknak szóló magyarázó szövegek.

Hogyan képzeljük a tanév szerkezetét, milyen legyen egy hetünk, egy napunk?

- *Tanév:* a tervezés jelenlegi fázisában a tanév 36 hétből áll, ebből 1 hét a kezdő, 1 hét a lezáró hét.
- *Egy hét:* 3 nap az iskolában, 2 nap a „szakmában”.
- *Egy nap:* 1 óra ráhangolódás, 2 óra tanulás, társas tevékenységek (például sport, drámajáték, tánc stb. – közös foglalkozás az iskola más tanulóival), 2 óra tanulás, 1 óra (nap)lezárás.

A Dobbantó anyagainak tervezett csomagja a következőképp épülne fel.

- Tanári kézikönyv; Dobbantó modulrendszerű tanulási program, tanulási szerkezet.
- Tanulói portfólió (munkaportfólió, A/4-es gyűrűs könyv, az anyagok gyűjtője): a munkaanyagok gyűjteménye (ehhez instrukciós lapok), a saját alkotások bemutatása, tanári észrevételek, értékelések, saját reflexiók.
- Számítógépes támogatás.
- Szakmai fejlesztő anyagok.

Sok az előttünk álló feladat, de hamarosan megtekinthető lesz egy-egy kidolgozott modul, amit szeretnénk, ha a programba bekapcsolódó pedagógusok is előzetesen megismerhetnének, és e tanév második félévében kedvük szerint kipróbálhatnának.

Munkacsoportunk tagjai:

KOVÁCS ANIKÓ

a munkacsoport vezetője, pedagógus, coach;

DR. KATONA NÓRA

pszichológus, az ELTE PPK egyetemi adjunktusa;

DR. JÁNOSI ISTVÁN

franchise tanácsadó, vállalkozó;

FEHÉR ILDIKÓ

munka- és pályatanácsadó;

GYÖRFI KATALIN

a szentendrei Petzelt József Szakközépiskola és Szakiskola pályaeorientációs tanára, ruházati eladók szaktanára.

A „Híd a munka világába” munkacsoport a „dobbantós” osztályok fiataljainak pályaeorientációját, általános munkavállalói készségeinek fejlesztését hivatott támogatni egy komplex életpálya-tervezési programcsomag célcsopord-specifikus létrehozásával. A programcsomag valamennyi modulját úgy alakítjuk ki, hogy azok mindegyike képes legyen az egyéni szükségletekre reagálni, és a várható egyéni kimenetekhez igazodni.

A híd programja jelképesen átvezet a tanulásból a munka világába a szakmaismeret erősítése és a munkapasztalat-szerzés, illetve az azt megelőző munkahelyi látogatások, irányított megfigyelések (úgynevezett *job shadowing*) révén.

Az életpálya-tervezés komplex felfogását tükrözik tervezett kiadványaink, amelyek a diákok és pedagógusok közös munkáját hivatottak segíteni. Ízelítőül néhány téma:

- jó gyakorlatok (játékok, feladatok) gyűjteménye – tanári kézikönyv és feladatlap-gyűjtemény;
- óravázlatok szakmákhoz, szakmacsoportokhoz rendelve – tanári kézikönyv;

- kapcsolatok kézikönyve – kiadvány pedagógusok és segítő szakemberek számára;
- *job shadowing* az életpálya-tervezés szolgálatában – módszertani kiadvány és feladatlap-gyűjtemény;
- a munkavállalásról másképpen – zsebkönyv a diákoknak hazai és külföldi munkavállalásról, diákmunkáról, önkéntes munkáról.

A programmal azt szeretnénk elérni, hogy a Dobbantó fiataljainak a program végére pozitív énképük legyen, növekedjék az önbizalmuk, munkavállalói, illetve foglalkoztathatósággal kapcsolatos kompetenciáik pedig fejlődjenek. Igyekszünk a Dobbantó programban olyan helyzetek megteremtését támogatni, melyek alkalmassak a fiatalok számára a tapasztalat- és információszerzés céljaira, és hatékonyan elősegítik életpálya-építési és -vezetési kompetenciáik fejlődését.

Miképp érhetjük el a fenti célokat? Először is azzal, ha a korábbi gyakorlattal szemben új látásmódot, illetve pedagógiai módszereket alkalmazunk, és másképp kezeljük a diákokat.

A Dobbantó programban a részt vevő tanulók maguk lesznek az információ forrásai, szemben a hagyományos gyakorlattal, ahol egyedül a pedagógustól származik a tudásuk az egyes helyzetekről, konfliktusokról. Módszertani szempontból nagyon fontosnak tarjuk, hogy a Dobbantó programban a diák folyamatos interakcióban van a csoporttal, míg a hagyományos osztályteremben jobbára csak a tanár-diák interakció a jellemző. Elfogadott, célravezető viselkedése minden esetben megerősítést kap, szemben a korábbi felfogással, amikor is a viselkedés folyamatos értékelés és kritika tárgya. A részt vevő diákok támogatásban részesülnek (a bizalom–támogatás–nyomás/eltávolítás háromszögének elve alapján), míg a hagyományos gyakorlatban a tanulókat folyamatosan kérdőre vonják, a tanár pedig kételkedik igazukban, cselekedeteikben.

Kiemelkedő jelentőségűnek tartjuk, hogy a Dobbantó program résztvevőiként hisszük: mindenki „képes”, vannak erősségei, el tud végezni feladatokat, szemben a hagyományos „egy jó megoldás van” hangsúlyozásával.

A DOBBANTÓ PROGRAM IDŐTERVE

2009. JANUÁR

A programban részt vevő iskolák pedagógusai virtuális mentorálással kapnak támogatást.

Az intézmények vezetőinek szakmai munkáját coaching segíti.

16-án és 17-én képzést szervezünk a Dobbantó program szakmai vezetésének.

2009. FEBRUÁR

Egynapos mentori munkára és kétnapos szakmai képzésre kerül sor az intézményekben, a pedagógusok részvételével.

A szakiskolák vezetőinek szakmai munkáját coaching segíti.

Ekkor készül el az intézmények fejlesztési terve.

2009. MÁRCIUS

A pedagógusok támogatására kétnapos mentori munkát szervezünk a szakiskolákban.

Az intézmények vezetőinek szakmai munkáját coaching segíti.

Sor kerül a szerződéskötés második fázisára, immár az intézményi fejlesztési tervvel összhangban.

2009. ÁPRILIS

Egynapos mentori munkára kerül sor a szakiskolákban, a pedagógusokkal.

Az intézmények vezetőinek szakmai munkáját coaching segíti.

Ekkor kezdünk olyan diákokat toborozni, akik valóban lemorzsolódtak, és aktívan részt vesznek a Dobbantó program megvalósításában.

2009. MÁJUS

Egynapos mentori munka zajlik a szakiskolákban, a pedagógusokkal.

Az intézmények vezetőinek szakmai munkáját coaching segíti.

Folytatódik az együttműködő diákok toborzása.

2009. JÚNIUS

Egynapos mentori munkára kerül sor a szakiskolákban, a pedagógusokkal.

24-én éves zárókonferenciát szervezünk minden résztvevőnek, a tapasztalataink megosztására.

1139 Budapest,
Pap Károly utca 4-6.
Telefon: (06-1) 450-3236

dobbanto@fszk.hu
www.fszk.hu/dobbanto